

PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG DOLGOZÓINAK LAPJA

III. évfolyam, 2—3. szám

1988. április—június

Tavalyi munkánk mérlege

A végleges mérleg adatai alapján immár teljes bizonyossággal megállapíthatjuk, hogy sikeres évet zártunk 1987-tel. Bár eredményünk — 1986-hoz képest — csak kis mértékben emelkedett, jelentős többletmunka árán sikerült ellensúlyoznunk a közgazdasági környezet kedvezőtlen hatásait.

Összesen 34,5 millió forint eredményt értünk el. Tőkés exportunk meghaladta az 50 millió forintot. Dolgozóink bérért 8,4 százalékkal sikerült emelni, miközben létszámunk 48 fővel csökkent. Hatékonysági mutatóink általában javultak és a

gazdálkodás súlyponti területein jelentős fejlődés volt tapasztalható. Az eredményességben kiemelkedő szerepe volt a fafeldolgozásnak, de jó évet zárt a fakitermelés, a vadgazdálkodás és a vendéglátás is.

Az egyes erdészetek éves értékelése lényegében két részből áll. Az egyik a jóváhagyott eredménytervek teljesítését, illetve a kiadott bérkeretek betartását vizsgálja, a másik szempont pedig az, hogy a kitűzött szakmai feladatokat milyen mértékben hajtották végre. A kétféle értékelés — erdészetenként eltérő — súlyozása adja a végeredményt.

tól. Az erdészet megítélését jelentősen rontotta a keményen szankcionált bértülpelés.

Visegrád: stabilan eredménytermelő erdészet, szakmai munkája is kiemelkedően jó.

Pilismarót: mind eredményét, mind a szakmai szempontokat tekintve a tervezett szinten teljesített.

Esztergom: az erdészet eredményessége — erőfeszítései ellenére is — visszaesett. Ebben nagy szerepe volt a korábbi évekből is származó erdőművelési eredménytelenségnek, amely most nem várt veszteségeként jelent meg.

Budapest: átszervezéssel nehezített évet zárt. A gondok főként az eredmény csökkenésében mutatkoztak meg. Ugyanakkor az erdészet szakmai munkája és társadalmi megítélése javult.

Ráckeve: ez az erdészetünk az ésszerű gazdálkodás, a következetes szakmai és közgazdasági munka eredményeként hosszabb távon is kiemelkedő teljesítményt mutat.

Fafeldolgozó: az egész Parkerdőgazdaság eredményességének meghatározó tényezőjévé vált. Több év kemény munkája következtében alakult ki a mai, összességében kiváló színvonal.

Műszak: az egység ésszerű gazdálkodása az eredményben és a szakmai munkában is megmutatkozott.

Főépítészeti vezető: jó szakmai munka mellett a vállalkozások arányának csökkenése rontotta az eredményességet.

Natours: a tevékenység átszervezése sikerrel járt; az iroda fokozatosan felszámolta veszteségét, s eddigi működésének legjobb évét zárta.

Zöldvezető: az egységünk — munkájának igen eltérő jellege miatt — nem szerepel a pontozásos értékelésben. Általában elmondható róla, hogy kis létszámmal, kemény piaci környezetben, stabil nyereséget termelő részleg.

L. L.

JÚLIUSTÓL 6—7 SZÁZALÉKOS BÉRFEJLESZTÉS VÁRHATÓ

Tervtárgyalások után

Hosszú, sok munkát igénylő tervezési időszakon van túl erdőgazdaságunk. A központnak és az erdészeteknek egyébként is jelentős többletfeladatot adó tervezést idén tovább nehezítette az új adórendszer és a jövedelemszabályozás változása. Tervezésünket, sajnos, nem csak a változások sokrétűsége bonyolította. Gondot okozott a jogszabályok késői megjelenése, azok értelmezése, néhány részletkérdés tisztázatlansága. Többletmunkát jelentett az is, hogy bázisadatainkat — a változásoknak megfelelően — át kellett dolgozni.

A fentiek miatt az erdészeti tervekben több hiba és javítandó akadt, mint a korábbi években. Ugyanakkor kedvező az a tendencia, hogy egyre realisztikusabbak a beadott tervek.

Az 1988-ra jóváhagyott vállalati tervünk legfontosabb mutatószámait a következő táblázat tartalmazza. Tervszámaink értékelhetőségét, összehasonlíthatóságát segíti a korrigált 1987. évi adatok közlése, amelyek az 1988. évi változásoknak megfelelően vannak átszámolva.

Megnevezés	1987. évi korrigált tényadatok M Ft	1988. évi terv M Ft
Nettó árbevétel	459 466	491 912
ebből export	50 528	46 937
Halmozott term. érték	574 816	631 649
Termelési költségek	549 551	590 080
ebből bérköltség	120 234	134 140
Eredmény	15 008	20 463

Idei bérfejlesztési lehetőségeket a keresettömeg és a hozzáadott érték bázisévi aránya határozza meg. A tervezett hozzáadott érték alapján 6—7% körüli bérfejlesztésre lesz lehetőségünk 1988-ban, amelyet a félétől és differenciáltan felveszünk az eredménytermelés szempontjából kulcsfontosságú területekre helyezve a súlypontot. Ez a bérfejlesztés, figyelembe véve a többletfeladat bérnövelő hatását is, jelentős bérköltség növekedéssel jár és 20 millióra csökkenti a tervezett eredményünket. Ez az eredmény szint hosszabb távon mindenképpen kevés, hiszen ha a 6—7% körüli bérfejlesztést az elkövetkező években tartani szeretnénk, ennek költsége már

1—2 év alatt is nullára csökkentené eredményünket, ami nem megengedhető. Két út áll előttünk: vagy az eredmény jelentős növelése, vagy pedig számottevő létszámcsökkentés, hogy ezt a bérfejlesztési ütemet tarthassuk. A bérszabályozás változásával összhangban tervezzük az erdészeti értékelési rendszeréhez kapcsolódó részenek változtatását is, amely a tervhez viszonyított többleteredmény függvényében többletbér kiáramlásának lehetőségét jelenti.

Az erdészetek jóváhagyott eredménytervét, valamint az eredmény+bér és a szakmai munka értékelésének arányát a következő táblázat mutatja.

Erdészet	Jóváhagyott eredményterv bérfejl. nélkül M Ft	Erdészeti értékelés aránya +bér %	Szakmai %
Szentendre	+ 5 707	50	50
Visegrád	+ 7 088	55	45
Pilismarót	+ 9 209	45	55
Esztergom	+ 3 290	50	50
Budapest	+ 4 153	40	60
Ráckeve	+ 5 614	60	40
Fafeldolgozó	+ 31 883	60	40
Műszak	+ 1 420	50	50
Főépítész.	+ 7 081	70	30
Natours	- 350	80	20

Az erdészeti eredménytervekben az új adókon és a szabályozóváltozásokon kívül eredményátcsoportosítást eredményezett az áradási árak, elsősorban a fatermek áradási árának változtatása a hagyományos erdészetek és a Fafeldolgozó Erdészet között. Ágazatok közötti eredményátcsoportosítással járt a segédüzemi elszámolóáraknál az értékesítés közvetlen költségbe történő visszakerülése. Új elemként vezettük be ebben az évben az erdészeti beruházások után 5—10%-os eredménytöbblet előírását, ösztönözve ezzel az alaposabban átgondolt és átlagon felüli hozamot produkáló befektetésekre.

Ugyancsak új elem a tervezésünknek a pénzgazdálkodás növekvő szerepét és annak költségkihatását érzékeltető kamatköltségek tervezése erdészeti inknél, amelyet a tervezett bevételek és kiadások egyenlege

alapján adott, illetve kapott kamatként tervezettünk meg. Ezáltal is ösztönözzük egységeinket a kiadások csökkentésére, valamint a bevételek növelésére, illetve ütemességére, mivel a tényleges adatok alapján az eredményüket javítani és rontani is tudják.

Jelentős többletmunkát hozó és sok bizonytalanságot rejtő 1988-as év áll előttünk. Feladataink, célkitűzéseink adottak, s bár a külső környezet változásában, elsősorban az oldalról, sok a bizonytalanság, a vállalati kollektíván működik, hogy az új követelményeknek megfelelően, több és jobb munkával megterelje annak fedezetét, hogy tervezett bérfejlesztésünket a félétől nagy biztonsággal végrehajthassuk.

Leszenszky László
közgazdasági osztályvezető

Erdészet	Jóváhagyott terv M Ft	Tényleges eredmény M Ft	Eltérés M Ft
Szentendre	+ 4 816	+ 3 551	- 1 265
Visegrád	+ 6 669	+ 8 368	+ 1 699
Pilismarót	+ 6 247	+ 6 172	- 75
Esztergom	+ 5 279	+ 1 894	- 3 385
Budapest	+ 6 533	+ 3 269	- 3 264
Ráckeve	+ 7 482	+ 8 580	+ 1 098
Fafeldolgozó	+ 30 706	+ 36 216	+ 5 510
Műszak	- 5 399	- 4 505	+ 894
Főép. vez.	+ 1 233	- 1 744	- 2 977
Natours	- 1 304	+ 121	+ 1 425

A következő táblázat az eredménytervek teljesítését és a bértülpelés szankcionálását együttesen pontozza, továbbá tartalmazza a szakmai értékelés

pontszámait is. Ez utóbbi az egyes ágazatok szakmai előírásainak, követelményeinek betartása alapján ad értékszámokat.

Erdészet	Eredmény+bér	Szakmai	Összesen
Szentendre	66	101	82
Visegrád	106	112	109
Pilismarót	100	103	101
Esztergom	84	101	93
Budapest	84	100	94
Ráckeve	105	111	109
Fafeldolgozó	140	110	128
Műszak	107	102	104
Főép. vez.	89	109	95
Natours	105	93	104

60—80 pont között alacsony színvonalúnak, 81—95 között átlag alattinak, 96—105 között átlagosnak, 106—120 között jónak, 121—140 között kiválónak értékelendő a teljesítmény.

A szöveges értékelés — néhány mondatban — a következő.

Szentendre: az egyre javuló szakmai munka mellett az eredményesség elmaradt a tervezet-

Megnyílt az Erdei Művelődés Háza

Május 28-án, Visegrád—Mogyoróhegyen ünnepélyesen átadták rendeltetésének az Erdei Művelődés Háza. A létesítmény MEM célcsoportos beruházás keretében épült, működtetése pedig Parkerdőgazdaságunk feladata. Az archaikus, népi elemeket a modern építészeti eredményeivel ötvöző, *Makovecz Imre* tervezte ház számos funkció betöltésére hivatott. Mindezekelőtt tájégségünk információ és bemutató centruma. A Pilisi geológiai és éghajlati jellemzőit, élővilágát, az itt folyó erdő- és vadgazdálkodást egyaránt megismerteti az érdeklődőkkel. Ezen túlmenően, a környezet- és természetvédelem propagálásának, előmozdításának országosan is jelentős központját kívánjuk itt kialakítani. A 80—100 fő befogadására alkalmas művelődési ház különböző tanácskozások, rendezvények, saját közművelődési és

oktatási programjaink lebonyolítását is szolgálja fogja.

A ház felszereltsége jó színvonalú. Egyebek mellett videó- és hangstúdió, fotólabor, több film- és diavetítő, mikroszkóp, komplett barkácsgarnitúra tartozik eszközei közé. A célok megvalósítását már ma is 150 órányi természetvédelmi videóanyag, 3 ezer rendszerezett diafelvétel, Európa valamennyi madárfajának hangját tartalmazó archívum, három teljes vándorkiállítás, a középhegyesgi növényeket bemutató levél- és rügygyűjtemény, továbbá a Pilis ásványait teljes körűen tartalmazó köztár szolgálja. Kicsi, még jelentősen fejlesztendő könyv- és folyóirattár is helyett kapott a létesítményben.

Az Erdei Művelődés Háza nagy látogatottságra számíthat. Az előzetes felmérések szerint

évente mintegy 4000 iskolai tanuló fog szervezeten részt venni a helyszíni és kihelyezett programokon, s természetesen számos kiránduló, turista érdeklődésére is számíthatunk. A gyerekeknek — főleg a közeli jurtatáborban, illetve a Vöröskő I.—II. és a szőkeforrasi, szabad-ságforrasi táborokban üdülőeknek — madártani, botanikai, geológiai, történelmi szakvezetést, erdészeti-vadgazdálkodási ismereteket nyújtó előadásokat, ehhez kapcsolódóan izgalmas vad-megfigyelést is ajánlanak, de szerepel a programok között például természetvédelmi rendezések játékos elkészítése is.

Az Erdei Művelődés Háza kapcsolatban áll a legfontosabb társszervezetekkel és intézményekkel. A ház adta lehetőségek megismertetésére széles körű propagandakampány kezdődött.

Még egyszer export-kilátásainkról

Lapunk előző számában — Pápa János értékesítési csoportvezetővel készített interjú alapján — rövid tájékoztató jelent meg a címben jelzett témáról. Sajnálattal kellett megállapítanom, hogy ez az írás meglehetősen hézagos volt, félreértések-

re is okot adhatott, ezért szükségesnek tartom a kiegészítést.

Előljáróban — az 1987. évi mérlegbeszámoló alapján — nézzük meg, **hogyan is alakult exportunk az elmúlt három évben.**

Ágazat	1985	Export 1000.- Ft-ban	
		1986	1987
Fakitermelés	15 028	25 347	27 926
Vadgazdálkodás	12 991	11 297	15 169
Fafeldolgozás	1 002	64	1 190
Egyéb	—	283	6 243
Osszesen:	29 021	36 991	50 528

Az „egyéb” ágazat korábban a lovasiskolát, tavaly elsősorban az építési vállalkozást, kisebb hányadban a lovasiskolát, valamint a vendéglátást jelentette.

Exportunk kifejezetten nem rubel elszámolású, de ennek egy részét belföldön — főleg a nagymarosi vízlépcső építéséhez kapcsolódóan — végzett munkával teljesítjük. A táblázatból jól kitűnik exportunk **dinamikus növekedése**, amely teljesen összhangban áll a népgazdasági követelményekkel. Figyelemre méltó, hogy exportáló ágazataink köre is szélesedik.

Az előző számban közölt cikk kizárólag a fatermékek, illetve a fafeldolgozás exportjáról szól, s nem foglalkozik a vadgazdálkodással. Ezzel szemben le kell szögezni, hogy az **elmúlt években, de még az idén is a második legfontosabb exportáló ágazat a vadgazdálkodás volt, illetve lesz, 1983-ban pedig a vadászati exportunk még több volt, mint a fatermék-kivitelünk.** Ezt nem leírni hiba, s méltánytalanság a vadgazdálkodási ágazatban keményen helytálló munkatársainkkal szemben.

A továbbiakban az egyes ágazatok exportjának jellemzőiről, lehetőségeiről teszünk néhány megállapítást.

A **fakitermelésben**, az erdei fatermékek körében az export túlnyomó része (1987-ben 94 százalék) papírfa, illetve papírfa-jellegű termék, a többi rönk. Sajnos, kitermelési lehetőségeink korlátozottak, ezért — a jelentős papírfa-kereslet ellenére — nagyobb előrelépésre nem számíthatunk. Ez a rönk-exportra is vonatkozik, ráadásul itt további korlátozó tényezőként érvényesül saját faiparunk alapanyag igénye.

A **vadgazdálkodás, vadásztatás**, az ide kapcsolódó szolgáltatások terén az export-bevétel kétharmadát adja a trófeák értéke, a többi a szolgáltatási tevékenység (szállítás, étkezés, fogat, gépkocsi, hajtás stb. biztosítása). Az az elhatározott törekvésünk, hogy a vadlétszámot csökkentjük, az ágazat exportáló képességét természetesen rontja. Ennek ellenére — erdőállomány-gazdálkodási gondjaink megoldása miatt — nem mondhatunk le ezen törekvésről. Sokat segítené azonban, ha az **alacsonyabb vadűrűség a vadállomány minőségi javulásával párosulna.** Ez kevesebb vad eljétése mellett is jelentősen csökkenthetné az export-árbevétel kiesését. Ugyanezen célt szolgálja egy (200 hektáros) vadaskert létesítése is. A beruházás még az idén megkezdődik a Visegrádi Erdészet területén. Úgy gondolom, hogy — a valuta árfolyamok esetleges változásaitól most eltekintve — az ágazat exportjának szintentartása már nagyon fontos eredmény lenne.

A **fafeldolgozásban**, a fagyártmányok terén 1983-ban még 5 milliós exportot produkáltunk. Ez esett vissza a táblázatban látható értékre. Itt az utóbbi években fűrészárut exportáltunk, korábban viszont jelentős

volt a magasabb készültégi fokú termékek aránya.

A fafeldolgozás exportja visszaesett, ugyanakkor — belföldi piaci sikereket elérve — ez az ágazat lett a vállalat legnagyobb termelési értékét és eredményt létrehozó tevékenységi területe. Jelentős technika, állóeszköz-állomány összpontosul itt, amelynek fenntartása, frissítése tőkés import nélkül elképzelhetetlen. Az importálási lehetőség viszont nagyon leszűkül, ha nem növeljük az exportunkat.

Láthatjuk, hogy a két hagyományos exportáló ágazatnál **nincs nagy előrelépési lehetőség, sőt a szintentartás is komoly eredménynek számít. Ezért teszünk óriási erőfeszítéseket, hogy a fafeldolgozás jobban kivegye részét az exportból.** A közeljövőben a kivitel dinamikus növelésére csak ebben az ágazatban van lehetőség. Szeretnénk elérni, hogy a kegyeleti cikkek hazai piacán elért eredményeinket külföldön is kamatoztathassuk. Minderre vonatkozóan biztató, de nagyon kemény tárgyalások folynak.

Vállalatunk jelentős **építőipari** (mélyépítési) kapacitással rendelkezik. Számunkra — a gondok mellett — a vízlépcső épí-

tése azzal a lehetőséggel is jár, hogy (bár igen szigorú piaci viszonyok között) e téren belföldön teljesítsünk tőkés exportot. Tavaly humuszleszedés, depónálás volt a feladatunk, amelyet látványosan oldott meg a Főépítészvezetőség. Természetesen igyekszünk minden kedvező alkalmat megragadni, hogy a nagyberuházás munkálataiból mi is részesedjünk. (Ez, persze, nemcsak exportmunkákat jelent.) A kisebb értékű, várható megrendelésekre **keretszerződést kötöttünk** az osztrák építőkkel. Mindezen tevékenységeket a Főépítészvezetőség fogja össze, de más egységek is kapnak részfeladatokat. (Például a Műszaki Erdészet szervizelését végezték, műhelyt adták bérbe, a központ telex- és telefonszolgáltatást nyújt, a fafeldolgozó üzem igyekszik kielégíteni az azonnali faanyag-igényeket.) A nagyberuházás adta lehetőségek kihasználása nagy rugalmasságot, vállalkozókészséget igényel gazdaságunktól.

A **lovasiskola, illetve a vendéglátás** tevékenységi körében részben szolgáltatásokból (étkezés, szállás, program), részben loértékesítésből származik export-árbevétel. Hosszabb távon az idegenforgalom-vendéglátás jelentős exportképességű ágazatunk lehet. E téren is erőfeszítéseket teszünk.

Összegezve: az elmúlt években — csökkenő fakitermelés és növekvő fafeldolgozás mellett — több mint másfélszeresére növeltük exporttevékenységünket. A további fejlődés valamennyiunktől sok munkát követel, de ez elkerülhetetlen mind a vállalat jövője, mind személyes boldogulásunk érdekében.

Szikra Dezső
műszaki főigazgató-helyettes

Beruházási előirányzatok

Vállalatunk ebben az évben — a tavalyról áthúzó feladatokkal együtt — 48 millió forintot szán beruházásokra. Ezen felül a pillismaróti műszaki bázis idei munkálataira 8 millió forintot irányoz elő a terv; ezt az összeget az OVIBER-től — területeink kisajátításáért — kapott pénzből fedezzük. (További 30–40 millió forint értékben, zömében idegenforgalmi célzatú beruházásokat hajtunk végre idegen forrásokból. Ezúttal erre a témára azonban nem térünk ki.) Az év beruházási terveket Szabados János osztályvezető ismertette.

— A 48 millió forintos keretösszegeből 13 milliót építésre, szerelésre, 8 milliót erdőfeltárára és 27 milliót gépek beszerzésére szánunk. Az építés, szerelés területén **nagyobb beruházásokra a lepencei fafeldolgozó üzemben kerül sor.** Folytatjuk a fűrészhulladék manipulációs rendszer kiépítését. Nem csekély költséget jelent a kazánházi pernyelelválasztó rendszer üzembe állítása. Az igen szigorú környezetvédelmi előírások által megkövetelt határfokot a hazai gyártmányok nem érik el, ezért a berendezést importból kell beszerezni. Az ezzel kapcsolatos költségek elérnek az 5 millió forintot. Építünk egy félkészanyag-tároló szint is, mert a meg-növekedett termelés ezt szükségessé teszi. Az új szárító kivitelezése és a tmk-műhely bővítése csak jövőre valósul meg, ezekre most forráshiány miatt nem kerülhet sor.

A lepencei beruházásokon kívül, idén befejezzük a kerékfői szolgálati lakás építését.

Az erdőfeltárási keretben kettő, már korábban megkezdett utat (Miklóskút—Rámtető, Bükkpuszta) fejezzük be idén, és belefogunk kettő újnak az építésébe (Jászhegy, Csobánka—Hosszúhegy). Ez **összesen 4,3 kilométer negyedosztályú földút** elkészítését jelent. Három-négy év múlva szeretnénk elérni, hogy az utak építése egy évvel megelőzze a felhasználói igényeket; vagyis egy adott területen az aktuálisan való szállítási feladatokhoz már az előző évben készüljön el az út.

A beruházásokon belül a legnagyobb összeget gépi berendezések vásárlására fordítjuk. Számítógépes fejlesztési programunkra idén 3,3

millió forintot szánunk. Fahasználathoz, szállításhoz szükséges gépeket 6 millió forintért, a fafeldolgozáshoz 8 millió forintért, építőgépeket pedig 7 millió forintért szerzünk majd be. A fahasználathoz LKT traktort, teherautókat, daruskocsit; az építési tevékenységhez pedig tréert, forgó felsővázas kotrót, homlokrakodót vásárolunk. E két csoportban a beruházások csak az előregedett gépek pótlását fedezik. A faipari berendezésekkel kapcsolatos beruházások jelentős része az **esztergomi fafeldolgozó üzem termelés- és termelés-fejlesztésére** irányul. Határozottabb profilt és a munkaerő hatékonyabb foglalkoztatását kívánjuk elérni az évek óta stagnáló üzemben. E fejlesztés keretében ingafűrész, 6fejes marógépet, tipidarabolót és -válogatót, kettős szelező körfűrész és ragasztóprést szerzünk be. Másik üzemenkben, Lepencén megteremtjük az export koporsó gyártásának gépi feltételeit. Ehhez furnér-présre és hosszított-présre van szükség.

Az idei beruházásokra fordítható összeg közel azonos a tavalyival. Vállalatunk egyébként — a többi termelővállalathoz képest — kedvezőbb feltételekkel rendelkezik beruházási téren. Amortizációs alapunkból és saját nyereségünkből csak mintegy 30 millió forintot tudunk volna biztosítani erre a célra. Hogy ennél jóval többre van lehetőségünk, az annak köszönhető, hogy befizetéseink egy részét visszakapjuk a MEM-től, fejlesztési kiadásaitól. (Ezt az teszi isdokolttá, hogy a parkerdőgazdasági munkában jelentős szerep jut a nem nyereségtermelő tevékenységnek is.) Azonban nem szabad, hogy a kedvező lehetőségek kényelmessé tegyenek bennünket; csak a meg-alapozott beruházási igények érvényesülhetnek. (Az erdészeti ágazat által benyújtott igények összértéke 80 millió forint!) Hogy az erdészeti ágazat is érezze az ezzel összefüggő gazdasági terheket, a **biztosított beruházások után többleteredményt kell produkálniuk.** Az előírt többleteredmény a beruházási költség bizonyos százalékát teszi ki: ez egyébként 10 százalékos, épületeknél, utaknál pedig 5 százalékos. A lényeg: minden beruházásból többleteredménynek kell származnia.

— horváth —

Tapasztalatcserén az NDK-ban

Az Ilmenai Erdőgazdaságban jártunk

Pest megye és az NDK-beli Suhl megye között már sok éve testvérmegei kapcsolat van. Ennek jegyében — 1983 óta rendszeresen — tapasztalatcserékre, kölcsönös látogatásokra kerül sor, amelyen magyar részről a Parkerdőgazdaság, a tahitótfalui Kék Duna Szakszervezet és a dunabogdányi Úttörő Tsz dolgozói vesznek részt. Az NDK-beli partnerek: az Ilmenai Erdőgazdaság, valamint a környéken lévő mezőgazdasági üzemek és a Suhl megyei húskombinát ilmenai egysége. A legutóbbi tapasztalatcserén — április 11–16 között — hárman vettünk részt a Parkerdőgazdaságtól.

Vendéglátóink maximálisan kitétek magukért. Kitérő szervezésben ismerhettük meg szakmai munkájukat, emellett bőségesen kaptunk lehetőséget a környék nevezetességeinek felkeresésére.

Bennünket, erdészeket, természetesen saját szakterületünk érdekelt elsősorban. Az Ilmenai Erdőgazdaság — amelynek székhelye Gehren városkában van — körülbelül ugyanolyan nagy területtel rendelkezik, mint Parkerdőgazdaságunk. A hűvösebb, csapadékosabb éghajlaton a luc, erdei, vörös fenyő az uralkodó fafaj, de akadnak vegyes lombos, főleg bükkös területek is.

Az itt alkalmazott technológia nagyon hasonlít a miénkhez. A fakitermelésben svéd gyártmányú motorfűrészeket használ-

nak, közelítőgépként LKT és DFU csuklótraktorokat alkalmaznak, de még jelentős mértékű a fogatos közelítés is. A szállítást IFA-kkal és Kamazokkal bonyolítják le. A rakodásoknál magyar KCR darut is használnak.

Erdőművelésükre döntően a mesterséges felújítás jellemző. Természetes felújítás szinte csak a bükkösökben található.

Az ültetési technológia számunkra szembevetendő érdekesség volt, hogy a csemete sorokat nem rétegvonal, hanem esésvonal irányában alakították ki. Ennek okaként a későbbiekben

végzendő valamennyi munka könnyebbé vált, emellett, valamint azt, hogy a közelítések során a megmaradó faállomány kevésbé sérül. A csemete ültetésnél látnunk egy számunkra ismeretlen kéziszerszámot. Ez egy kapát és egy baltazerű eszközt egyesít. Alkalmazásakor a balta oldallal a csemete gödrének két oldalát bemetszik, majd a szerszámot megfordítva, a kapa-résszel a földet a gödörből kifordítják. Elképzelhető, hogy ez a számszám nálunk is alkalmazható nagyobb csemete ültetéseknél.

A kitermelt faanyag haszno-

Svéd gyártmányú, önjáró aprítógép

sítása során az ipari fának már nem alkalmas anyagot aprítéká feldolgozó gépet látnunk egy előhasználati fenyő termelésben. A svéd Brucks gyártmányú önjáró gép a helyszínen termel aprítékot. Az utak, nyiladékok mellé kiközéltett faanyagból hihetetlen gyorsan készíti az aprítékot, amelyet 10 köbméteres tartályában tárol. A megtelt tartályt folyamatosan érkező tartályos IFA gépkocsikba ürítik, amelyek azt farostlemez gyártáshoz szállítják el.

Eljutottunk egy olyan gépjavító bázisra, ahol a nem speciális mező- és erdőgazdasági gépek, gépkocsik javítása történik. Érdekes, hogy termelésének többségét nem a javítás, hanem „mellék-tevékenységként” hidraulika-csővek gyártása, illetve felújítása teszi ki. A rendkívül egyszerű technológiai soron mintegy 10 ember dolgozik, termelési értékük átszámítva kb. 60 millió Ft évente.

Meglátogattunk egy lótenyésztő telepet, ahol az erdőgazdaság részére is tenyésztnek lovakat. A lovak csaknem kizárólag nagytestű, hidegvérű állatok, 9–10 mézsásak.

Meglátogattunk még egy gyümölcsstermelő és feldolgozó üzemet, egy növénytermelő termelőszövetkezetet és az ilmenai húsfeldolgozó üzemet. Sok érdekes és számunkra új dolgot látnunk. Emellett még látnunk tartjuk, hogy az NDK-ban szinte ismeretlen az alaptevékenység kívüli tevékenység, melléküzemág.

Utunk sok tanulsággal járt, amelyet munkánk során hasznosítani tudunk

Fadgyas Ferenc
Járasi Gábor

A kollektív szerződés végrehajtási beszámolójából

Tények, folyamatok

Május hetedikén ülésezett Parkerdögazdaságunk bizalmi-testülete. A tanácskozáson — a korábbi évek gyakorlatának megfelelően — **dr. Berdár Béla** főigazgató beszámolt a kollektív szerződés 1987. évi végrehajtásáról. Az alábbiakban közöljük a fontosabb, jellemző adatokat a terjedelmes dokumentumból.

— Ismeretes, hogy tavaly, az első negyedévben (a kormány és a SZOT felhívására) a vállalatok nem éltek bérfeljesztési lehetőségeikkel. Nálunk is csak a második negyedévtől kerülhetett sor a dolgozók keresetének növelésére. Az év egészét tekintve bérköltségünk meghaladta a 105 millió forintot, 4 százalékkal többet tett ki, mint 1986-ban. A bázishoz képest a teljes munkaidős foglalkoztatottak átlagbére 8,4 százalékkal növekedett. Ugyanezen kategóriában az átlagkereset emelkedése 9,3 százalékos mutató. Míg 1986-ban 77 060,— Ft átlagkeresettel zártunk, 1987 végére elértek a 84 533,— Ft-os szintet, 2000,— Ft-tal meghaladva a tervezettet.

— Az illetményfa visszaválásának lehetőségét a dolgozók nagy része örömmel fogadta. Összesen 240-en éltek a lehetőséggel és a vállalat 1 millió 816 ezer forintot fizetett ki részükre.

— Vállalatunk munkaerő-forgalma a korábbi évekhez képest mérséklődött, de még mindig magas, megközelíti az 500 főt. A teljes munkaidős létszámunk összesen 32 fővel csökkent. A nem fizikai dolgozók száma azonos volt az 1986. évvel, a fizikai dolgozók száma a hagyományos erdészeteknél 25 fővel (ezen belül a Budapesti Erdészetnél egymagában 15 fővel) növekedett, más erdészeteknél 57 fővel csökkent. Különösen a Natours-nál volt erős a létszámcsökkenés, elérte a 30 főt. Összesen 262-en távoztak a vállaltól, a legtöbben (94-en) közös megegyezéssel megszüntetve munkaviszonyukat. A vállalat 17 főnek mondott fel.

— A vállalat betartotta a túlmunkára és pihenőidőre vonatkozó szabályokat. Mindössze

4000 túlórárt használtunk fel, amely az éves munkaidőalap igen kis része. Egyes dolgozóknak viszont gondot okozott, hogy a megváltozott jogszabályok értelmében az alapszabadság kétharmadát egybefüggően kellett kiadni.

— Tavaly hatan Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetésben, 23-an pedig Kiváló Dolgozó elismerésben részesültek. A 15 értékelt szocialista brigád közül egy vállalati kiváló címet, három arany, öt ezüst, hat bronz fokozatot ért el. Az év folyamán 96-an érték el a törzsgárdatagság valamely fokozatát, s jutalmazásukra 173 ezer forintot fizetett ki a vállalat.

— Emelkedett a lakásépítési kölcsönben részesültek száma. Összesen 28 dolgozónk kapott 2 millió 380 ezer forint kölcsönt.

— A szakszervezeti jogsegélyszolgálat 43 ügyet intézett. Meglehetően kevés (2) eset tartozott a munkajog tárgykörébe, viszont 32 polgári jogi ügyben kértek tanácsot, intézkedést munkatársaink.

Ami a béren kívül jár...

Minden évben tetemes összeget költ vállalatunk a dolgozók béren kívüli juttatásaira. Mindamelllett több területen még ésszerűsítéseket kell végrehajtani annak érdekében, hogy a szociális ellátás jobban megfeleljen a kitűzött céloknak. Az étkeztetés és a munkavégzéshez közvetlenül kapcsolódó szociális ellátások tavalyi helyzetéről **Kovács Ferenc** munkaügyi előadó nyilatkozott.

— Üzemi étkeztetésre tavaly 568 ezer forintot fordítottunk — kezdte Kovács Ferenc. — Egy ebéd ára 21,30 forint volt; ebből a dolgozók 14,80-at térítettek meg. A vállalat 6,50 forinttal járult hozzá minden adaghoz. Gazdaságunknak saját üzemi konyhája nincs, az ételt vendéglátóipari egységtől vásároljuk. Az étkeztetést átlagosan 230 fő vette igénybe, főleg a telepített munkahelyeken.

— **Nem lehetne megoldani, hogy az ételt a külső munkahelyekre is kivigyék, vagy, hogy az ott dolgozókat szállítsák el ebédeini?**

— A nagy területen szétszórta munkahelyek miatt az akkora költséget és időkiesztést jelentene, ami nem érné meg. A Kollektív Szerződés azt írja elő, hogy a külső munkahelyeken dolgozók számára ételkonzerv-ellátást kell biztosítani. Ez azonban nem nagyon valósul meg; talán azért, mert a munkások nem kívánnak konzervet enni, de az is lehet, hogy akiknek foglalkozniuk kellene a dologgal, azok nem törődnek vele.

— **Az étkeztetésben résztvevő 230 fő alig több, mint egyötöde vállalatunk összlétszámának. A nagy többség ezek szerint nem részesül hozzájárulásban sem. Igazságos ez?**

— Ésszerű lenne mindenkinek kifizetni a támogatást, de a jelenlegi pénzügyi rendelkezések ezt nem teszik lehetővé.

— **Hogyan oldja meg vállalatunk a munkások szállítást?**

— Tavaly — a korábbi évekhez hasonlóan — átlagosan 790 fő rendszeres szállítást végeztük. A feladatot 8 darab Ikarus autóbusszal és UAZ gépkocsikkal láttuk el. Az autóbusszok menetrend szerint közlekednek, a munkaidő kezdetéhez és végéhez igazodva, így oldjuk meg a dolgozók munkába-, illetve hazaszállítását. Ennek igénybevételeért fizetni kell; a dolgozók térítési díjainak összege a múlt

évben nagyjából 138 ezer forint volt. A vállalati ráfordítás viszont 10,5 millió forintot ért el! Keressük a költségsökkentő eljárásokat; a buszok például bér munkát is végeznek. Támogatjuk a saját gépkocsi használatát is a munkabajrásban — de természetesen csak ott, ahol buszaink nem közlekednek. (A támogatás összege fejenként és kilométerenként 80 fillér.) Ezen a módon már sikerült vállalati gépjárműveket helyettesíteni, s ez olcsóbb megoldást jelent. A területi szétszórtság miatt szintén magas költséggel jár a dolgozók kiszállítása az erdei munkák helyszínére. Ezért — természetesen — nem kell fizetniük.

— **Előfordulhat, hogy a dolgozók szállítása többbe kerül, mint az ott elvégzendő munka értéke?**

— Sajnos, előfordul. Az ilyen eseteket csak úgy lehet elkerülni, ha az erdészetek ésszerűen szervezik meg a munkákat és az azokkal összefüggő szállítási feladatokat. Ezekben a kérdésekben csak a helyszínen lehet dönteni.

— **Tud-e munkásszállást biztosítani erdőgazdaságunk?**

— Ebből a szempontból egészen más helyzetben vagyunk, mint például egy ipari vállalat, amelynek van egy központi munkásszállója. Mi nem rendelkezünk ilyenekkel, de nincs is rá szükségünk; nem tudnánk kihasználni. Főleg környékbeli lakosok dolgoznak nálunk, csak az ország más részeiből érkező, kisszámú idénymunkásnak kell szállást biztosítani. Tavaly ez körülbelül 30 embert jelentett.

— **Öket hol szállásolták el? Hogyan vélekedtek az elhelyezési körülményeiről?**

— Általában az erdészeteknél rendeznek be egy-egy helyiséget erre a célra, de ha szükséges, akkor magánháznál bérelünk szobát. A minőséggel nem dicsekedhetünk, főleg átmeneti jellegű szállásokról van szó. Igaz, hogy ezért csak havi 65 forint térítést kell fizetniük a munkásoknak. Nem ismerem az érintettek véleményét a körülményekről, de sokkal jobb szállást nem tudnánk nyújtani.

— **Hogyan történik dolgozóink munkaruhával való ellátása?**

— A dolgozók készpénzt kapnak a munkaruha megvásárlására. (Ez nem vonatkozik a védőruhákra; azokat a vállalat adja ki.) Előnyös ez a megoldás: nincsenek raktározási gondok, problémák a méretekkel; s a dolgozók is szívesebben választják ki maguknak a munkaruhat. Egyébként tavaly hárommillió forintot fordított erre a célra vállalatunk. A személyi jövedelemadó bevezetése miatt egyelőre nem tudjuk, hogy idén milyen módon oldjuk meg a munkaruha-ellátást, de valószínű, hogy továbbra is készpénzt adunk, ami után nem kell majd adót fizetni.

— **Hogyan alakulnak a kihordási idők ennél a módszernél? Mi a garancia arra, hogy a dolgozók megfelelő munkaruhat vesznek maguknak?**

— Erre nincs garancia. A közvetlen vezetők feladata ellenőrizni, hogy senki se végezzen munkát balesetveszélyes ruhában. A kihordási idők ugyanolyanok, mintha a vállalat adná ki a ruhát, ugyanolyan időközönként kapnak pénzt a dolgozók a vásárlásra. Egyébként az e célra fizetendő összeget gazdaságunk minden évben a munkaruha-árákhoz igazítja.

— **horváth** —

Mi változott a kollektív szerződésben?

A vállalati bizalmi-testület május hetedikéi tanácskozása a kollektív szerződés esedékes módosításairól is döntött. A legfontosabb változtatásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

Egyszerűsödött az **alkalmi munkák** vállalása. A továbbiakban ehhez sem munkakönyv, sem munkaszerződés megkötése nem szükséges.

A szakszervezeti tisztségviselők — megbízatásuk ellátására, jogszabályi rendelkezések alapján — meghatározott mértékű **munkaidő-kedvezményt** vehetnek igénybe, ha feladataikat máséknál nem tudják elvégezni.

Változott a **szabadszabaddal végzett munka** díjazása. Az első két órára 25%, a második két órára 50%, az ezt meghaladó időre 100% túlmunka-pótlék jár.

Bővült a kitüntetések, jutalmazások köre. A kollektív szerződésben helyet kapott az újító-mozgalomban elért kiemelkedő eredmények elismerése is. Így a **Kiváló Újító** kitüntetés arany fokozatához 5000, ezüst fokozatához 4000, bronz fokozatához 3000 forint jutalom társul.

A vállalat vezetése — gondos elemzés alapján — 6,2 százalékos bérfeljesztésre lát lehetőséget 1988-ban. (Erről az idej terveinket ismertető cikkünkben írunk részletesebben.)

A bizalmi-testület elfogadta a **jóléti és kulturális ráfordítások** előirányzatait. Idén ezen célokra összesen kétfélmillió-százharmincöt ezer forintot (az előző évhez képest 283 ezer forinttal többet) tervezünk felhasználni. Ezen belül jóléti állóeszköz-fenntartásra, amortizációra 170, ifjúságpótléti célokra 10, üzemi étkeztetésre 665, segélyezésre 200, üdültetésre 400, kulturális célokra 450, szociális célokra 120, sporttámogatásra 120 ezer forint jut.

Módosult a **lakásépítési támogatás** felső határösszege. A korábbi 100 ezer forint helyett ezentúl 150 ezer forint támogatás adható.

Tudja Ön?

... hogy a Pilis becsült vadállománya jelenleg 1022 db szarvas, 306 db őz, 600 db muflon, 577 db vaddisznó, azaz összesen 2705 db?

... hogy a külföldi vadászok tavaly 396 db vadat ejtettek el területünkön, s a trófeák közül 3 aranyérmes, 5 ezüstérmes, 20 pedig bronzérmes volt?

... hogy 1987 folyamán — részben természetes elhasználódás, részben rongálás miatt — 496 parkerdei berendezést kellett kicserélnünk, s az erdeinkben való hulladékgyűjtésre, illetve a szemét eltávolítására 5 millió 81 ezer forintot fizettünk ki?

... hogy Parkerdögazdaságunk a VADEX Külkereskedelmi Társulásban 12,5 millió forint tőkével érdekelt, s itt a tavalyi eredményből való részesedésünk 1 millió 805 ezer forintot tett ki?

... hogy az INNOMARK Gazdasági Társulásban lekötött 1 millió forintos tőkénk tavaly fél év alatt 176 ezer forint eredményt hozott?

... hogy 1987-ben 12 százalékkal kevesebb energiahordozót összesen 2505 db?

Korszerűbb törzsgárda-szabályzat

Parkerdögazdaságunk jogelődje, a Pilisi Erdőgazdaság 1962-ben határozta el a törzsgárdatagok elismerését, és adta ki az első, erre vonatkozó szabályzatot. Azóta — a gazdasági-társadalmi fejlődés támasztotta új követelmények jegyében — második alkalommal került sor a szabályzat korszerűsítésére.

Az új szabályzat módosította a törzsgárdatagság feltételeit. A jövőben csak az a dolgozó lehet törzsgárdatag, aki **tíz éve megszakítás nélkül** munkaviszonyban áll a Parkerdögazdasággal, avagy szervezett munkaerő-átcsoportosítás során áthelyezéssel került vállalatunk kötelékébe. Ezenkívül meghatározó jelentőségű feltétel a kifogástalan munkavégzés, a példamutató, fegyelmezett részvétel a termelő munkában, s általában a munkafegyelmel és a szocialista együttélés szabályainak betartása.

A törzsgárdatagság **valamennyi** feltételének meglétére — az érintett dolgozó kérésére — az erdészet (üzem) vezetője, illetve a szakszervezeti főbizalmi, bizalmi közösen vizsgálja meg és bírálja el. Nemleges döntés

esetén a dolgozó fellebbezhet; az ilyen jellegű kérelmet a főigazgató és az szb-titkár együttesen bírálja el.

Módosult a tagok **erkölcsi és anyagi elismerésének** formája, rendszere is. A szabályozás szerint

— 10 éves munkaviszony esetén bronz jelvény és 2000,— Ft,

— 20 éves munkaviszonynál ezüst jelvény és 3000,— Ft,

— 30 éves munkaviszony esetén arany jelvény és 4000,— Ft,

— 35 éves munkaviszonynál csillaggal ékesített babékoszorús jelvény és 5000,— Ft jár,

— a továbbiakban öt évenként, amíg az aktív munkaviszony és a többi feltétel is fennáll, újra jár a babékoszorús fokozat és a hozzá tartozó jutalom.

Az egyes fokozatok szerinti anyagi és erkölcsi elismerés **fokozat elérésének évében, egy ízben jár.** A jelvényen fel kell tüntetni a törzsgárdaévek számát.

A tagsághoz kapcsolódó **egyéb juttatások** köre bővült. A törzsgárdatagokat előnyben kell részesíteni

— a lakások elosztásánál, a

lakásépítéshez nyújtott támogatásnál,

— a jutalomüdültetésnél és -utazásnál,

— a kitüntetésre való javaslatoknál,

— a tag gyermekét előnyben kell részesíteni a bölcsődei, óvodai, illetve szakmunkásképző intézetbe való felvétel támogatásánál, valamint részükre tanulmányi ösztöndíj adományozásánál.

Részletesen intézkedik a szabályzat arról, hogy a tag — ideiglenesen vagy véglegesen — milyen esetekben válik méltatlanná a törzsgárda-ba való tartozásra. Ezek közül az a legfontosabb, hogy az enyhébb fegyelmi büntetéseknél egytől öt évig szünetel, a súlyosabb (áthelyezés, illetve elbocsátás büntetéseknél) automatikusan megszűnik a törzsgárdatagság.

A törzsgárdatagsággal járó elismeréseket minden évben **augusztus huszadika** alkalmából kell kiadni.

Az új törzsgárda-szabályzat visszamenőlegesen, idén január elsejétől érvényes. A vállalat vezetése intézkedett annak érdekében, hogy a dokumentum minden erdészeti munkahelyre és a szakszervezeti tisztségviselőkhöz eljusson.

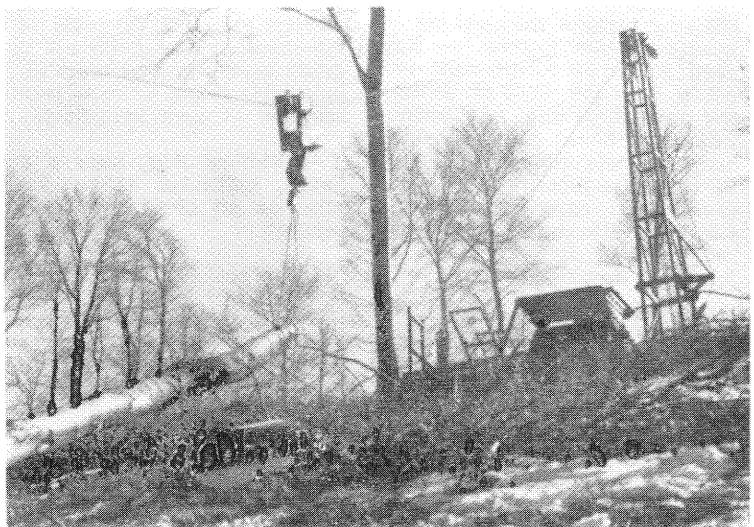
M. L.

ISMÉT SZÜKSÉG VOLT A KÖTÉLPÁLYÁRA

Maximálisan kímélve az újulatot

Visegrádi Erdészetünkben — fahasználati és művelési szempontból — a közelmúltban kiemelten fontos erdőrezsletként tartottuk számon a Dunabogdány 23/a jelzésű, nyolc hektáros területet. Itt véghasználati felújítógázós végvágás volt előírva, mert a gyönyörű bükk újulat ezt lehetővé tette.

A maradék faanyagot — hőhiányában — Koller kötélpályával közelítettük ki, az újulatot épp úgy megkímélve, mint a nagy hóban az LKT-val kiközelített területen. A rakodón használt DFU kistraktor segítségével az LKT állásidejét sikerült szinte nullára csökkenteni.

Munka közben a Koller kötélpályán

Fotó: Korda

Január elsejétől már csak a hóra vártunk, hogy elkezdhesük a termelést. Sajnos, a havazás sokáig késlekedett, így csak február 21-től indíthattuk el (öt-tíz centiméteres hóban) a munkálatokat.

Hosszúfás termelési rendszerben dolgoztunk, a technológia szigorú betartása mellett. Célnk az volt, hogy az LKT minél kevesebb nyomon járjon, s így az újulatot kímélhessük.

Az irányított fadóntás fontosságát mindenki ismeri. A brigád két szakmunkása kiválóan oldotta meg a nehéz feladatot. Nem kevesebbet, mint a terület kétharmadát sikerült így letermelni.

A feladatot március 22-re végeztük el. Összesen 1834 köbméter faanyagot termeltünk ki, amelynek nagy szerepe volt Lencepe ellátásában.

A szakmailag kifogástalan munkáért és a jó művezetésért dicséretet érdemel **Homor Jenő** kerületvezető és **Maurer Kornél** vágásvezető erdész. Hasonlóképpen elismerés illeti az erdész **Rákóczi fakitermelő brigádját**, amely — a hektáronként 100 ezer forintot érő újulat maximális megkímélésével — napi 75 köbméteres teljesítést ért el.

Járasi Gábor
műszaki vezető

ERDŐPUSZTULÁS SZIGETÚJ FALU HATÁRÁBAN

Vita a Vízművekkel

Szigetújfalu határában jó, illetve több helyütt kiváló minőségű nemesnyár állományaink vannak. 1983-84-ben veitük észre először, hogy valami baj történt, romlik a fák egészségi állapota. A zöld lombkoronában itt-ott száradó ágak tűntek fel, majd egyre több tövön-száradt, 15-25 év közötti nemesnyár egyedeket találtunk. Az 1985. évi lombfakadás után már egyértelműen látszott, hogy a fák elhalása nem a természetes mortalitásból adódik, hanem valami erdőn kívüli és nagyon drasztikus oka van. Ma már a pusztulás nem csupán egyes fákra korlátozódik, hanem egész állományokon, állományrészekben látható az elhalás.

Kerestük a jelenség okát, s egyben kísérletet tettünk a károsodás felmérésére. Vizsgálataink alapján az okot mi abban látjuk, hogy a hetvenes évek végén a Fővárosi Vízművek ivóvíztermelő csápos kutakat telepített az erdőterületünkre. **A kutak vízelvonó kapacitása oly nagy, hogy a talajvíz szintje a fák számára elérhetetlen mélységbe süllyedt.**

A pusztulás mértékét 1985 nyarán próbáltuk először számszerűsíteni. Az 1976-os üzemműveknél prognosztizálható képeket 100-150 m²/ha növekedéshiányt mértünk a vizsgált erdőrezsletben. Ezen túlmenően — a száradás miatt — a faanyag is nagy mértékben káro-

sodott. Ekkor 3000 köbméterre becsültük a hiányzó és károsodott fatömeget.

A Fővárosi Vízművek figyelmét 1986 tavaszán hívtuk fel első ízben a vízkivétel károsító hatására. **A Vízművek azonban — Parkerdögazdaságunk többszöri kísérlete ellenére — nem bizonyult korrektnak partnernek.** Gyakorlatilag még a károsodás regisztrálása előtt is elzárkózott.

Az 1986. évi erdőtervezés új, átfogó adatokat szolgáltatott a károsodás kiterjedéséről. Az előző üzemműveknél előre jelzett adatokat és az 1986-os állapotfelvételt összevetve megállapítottuk, hogy a véghasználati területeken 8700 köbméter, a gyéritéskorú erdőrezsletekben 4090 köbméter fatömeg hiányzik. Ez növekedésvesztés, és nem csupán a nemesnyárnál, hanem a hazai nyárnál és a fűznel is jelentkeznek. **A tényleges értékvesztés — becsléseink szerint — megközelíti a 20 millió forintot!** A kár már most több, mint Parkerdögazdaságunk tavalyi nyereségtömegének fele.

Tovább súlyosbítja a helyzetet, hogy a száradás oly mértékben sújtja a gyéritéskorú állományokat, hogy azokat — **33 hektáron — ki kell termelni és fel kell újítani.** A felújítások célállományára vonatkozóan még nem tudunk biztosat mondani, mert csak a termőhelyi romlás tényét tapasztaltuk, de a

változás mértékét nem ismerjük. Erre az új erdőterv sem ad útmutatást. Az idén elkezdett két felújításunkban **hat hektáron nyolc fafajt próbálunk ki**, s ezáltal remélhetően elegendő tapasztalathoz, ismerethez jutunk.

Növeli problémáinkat, hogy az Erdőfelügyelőség most kívánja megszüntetni a ráckevei ráfordításos erdőművelési elszámolási rendet. Az előttünk álló munka túl nagy „gazdálkodási kockázatot” tartalmaz az egysegáras elszámolás alkalmazásához.

Összefoglalva megállapítható, hogy immár negyedik éve regisztráljuk egy erdőtömbünk pusztulását. Eközben a kilátások tovább romlanak, mert a **Vízművek Ráckeve határában 21 új kutat épített.** Itt is jelentkezik már az állomány pusztulása.

Fontosnak tartjuk, hogy Budapest jó minőségű és elegendő vizet kapjon. Tudomásul vesszük, hogy a kutak telepítésére az érintett területek a legalkalmasabbak. Ugyanakkor úgy véljük, korrektnak az igényünk, hogy **Parkerdögazdaságunk kárát legalábbis elismerjék, és az újraerdősítés okozta vállalati eredménykiesésünk megtérüljön.** A vállalat és az erdészeti lépéseket tesz ennek érdekében.

Mizik András
műszaki vezető
(Ráckevei Erdészeti)

Arcélek

Koller György

Koller György munkatársunk, a lepencei fafeldolgozó üzem tmk-vezetője április negyedikétől miniszteri Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült. Az ünnepi alkalmat megragadva munkájáról, gondjairól, terveiről kérdeztük.

— **Mikor és hogyan lett a Parkerdögazdaság dolgozója?**

— Az agrártudományi egyetem mezőgazdasági gépészmérnök szakán végeztem 1974-ben. Még ugyanebben az évben léptem be a Parkerdögazdasághoz. A Múszaki Erdészetenél kezdtem gyakornokként, majd műszaki vezetőként dolgoztam 1977 márciusáig. Azóta vagyok a feldolgozó üzem tmk-vezetője.

— **Ebben a beosztásban milyen feladatokat lát el?**

— Feladatom a fafeldolgozó üzemfenntartási munkáinak irányítása. Ez magában foglalja a karbantartási, javítási tevékenységet (a fafeldolgozó gépeket, a targoncákat és gépjárműveket, a szerszámokét), az anyagforgalmazási feladatok elvégzését és a hőközpont működtetését. Munkámat három művezető segíti.

— **Milyen nehézségekkel kell személni az üzemfenntartás területén? Min kellene változtatni?**

— Gondot okoz a hőközponttal kapcsolatban, hogy négy évvel ezelőtt nem jól mérték fel a rendelkezésre álló tüzelőanyag mennyiségét. Nincs annyi fűrészpör és forgács, amennyire szükség lenne. A hulladék aprítását sem sikerült eddig megoldani. Napraforgóhéjjal pótoljuk a hiányzó tüzelőanyagot, s ez például szállítási gondokkal jár. Hőközpontunk kórházat is fűt, nem lehet kimaradás; a váratlanul jelentkező problémákat is gyorsan meg kell oldani. Az első három fűtési szezon becsapódott néhány őszi szélát a hajamba. Azután már jobban belejöttünk. Sokat jelentene, ha a faanyagaprításra sikerülne megbízható megoldást találni. Azonban úgy tűnik, hogy a szocialista piacon nincs olyan gép, amelyik a különböző módon létrejövő hulladékokat megfelelő aprítékká dolgozná fel. Reméljük, hogy a vállalat talál megoldást a problémára.

Már sor került a fűrészüzem, s azután a feldolgozó rekonstrukciójára. Az új gépek — köz-

tük sok tőkés gyártmányú — beállítására felfuttatta az üzem termelését. Sajnos, a kiszolgáló rész fejlesztése elmaradt. Szükség a javítóműhely, bővíteni kellene. Forgácsológépekre vonatkozó igényünket évek óta visszautasítják. Nehéz az új gépeket alkatrészrel ellátni, s ez a gond az öregedésükkel még nagyobb lesz. Hogy a szükséges alkatrészeket gyártani tudjuk, ahhoz forgácsolóműhely létrehozása, univerzális marógép beállítása lenne kívánatos. Ez nagy segítséget jelentene a koporsógyártásnál alkalmazható célgépek kialakításához is. Egy ekkora üzem fenntartási tevékenységéhez olyan felszerelés lenne szükséges, amellyel önállóan el tudnánk látni minden felmerülő feladatot.

— **Ön több újítást is beadott már. Melyiket tartja a legérdekesebbnek, legértékesebbnek?**

— Az olasz gyártmányú díszítőprésszel kapcsolatos újítást. Az eredeti konstrukciónál propán-bután gázgökökkel történik a prészerszámok melegítése. Magyarországon ez a tűzrendészeti előírásokba ütközik, igen pénzigényes beruházást jelentett volna a gép telepítése, sok tervezési munkával, költséges kivitelezéssel. Ezt a gépet alakítottam át elektromos fűtésre, s ez 600 ezer forint beruházási megtakarítást eredményezett.

H. Á.
Fotó: Korda

Mit hozott a gépatcsoporrtosítás?

A tavaly januári gépatcsoporrtosítás a Múszaki Erdészettől a Főépítészeti osztáshoz és a hagyományos erdészeti gépek helyettesítésére az építőipari gépek és a szállítójárművek jelentős részét, **37 építőgépet és 8 járművet.** Az átszervezés célja az volt, hogy a gépállománynak az adott feladatokhoz való rendelkezése, a felelősség egyértelműsítése révén jobban összehangolódjanak a termelés személyi és műszaki feltételei, növekedjen a hatékonyság.

Milyen tapasztalatokkal járt eddig az átszervezés?

A javítás terén — arányosan a gépállomány csökkenésével — csökkent a műhelyorák száma. 1986-ban 98 ezer órát fordítottunk gépművelésre, 1987-ben viszont csak 78 ezer órát. Ennek okai a következők: — az átszervezés után a gépkészítők kisebb létszámmal vesznek részt a javításban; — megnőtt az idegen javítások száma;

— csökkent a gépállomány, egyben a régi eszközöket újakkal váltjuk fel;

— továbbá, sajnálatos módon, lazult a szemlék fegyelme.

A Múszaki Erdészeti szabad kapacitását — mintegy 20 ezer órát — **bérmunkára fordította. Ennek árbevétele több, mint az idegen helyen való javítások költsége.** A bérmunka növekménye 1 millió 750 ezer forintot tett ki, ezzel szemben az idegen javítás költségnövekménye 1 millió 400 ezer forint volt.

A gépüzem — összehasonlításon — azonos teljesítményt produkált az elmúlt két évben. A gépállomány 163-ról 150-re csökkent. A saját építőgépek üzemeltetési költsége 1986-ban 12 millió 156 ezer, 1987-ben 10 millió 907 ezer forint volt. Az építőgépek száma ötlet csökkent, de emelkedtek az üzemanyag- és alkatrészárak.

Az idegen gépek alkalmazásának költsége 2,1 millió forinttal növekedett. A mérleg tehát: 850 ezer forint többletköltség.

A munkásszállítás költségei mintegy 600 ezer forinttal emelkedtek.

A szállítójárművek teljesítményének összehasonlítását is elvégezhetjük. Ez az alábbi mérleget mutatja:

	1986		1987	
	km	száll. súly	km	száll. súly
Darus jármű	118 900	27 600	100 300	21 900
Fix platós	123 500	15 600	108 600	16 300
Összesen	242 400	43 200	208 900	38 200

Knáb Mihály
műszaki csoportvezető

Budapesti Erdészetünkről

„Hosszútávon kell gondolkodnunk”

„Az emberiség jólétének számos tényezője kapcsolódik a fásításokhoz, az erdők fenntartásához és fejlesztéséhez. Az erdőknek fontos nyersanyagtermelő szerepe van, de még ennél is nagyobb a jelentősége a természeti környezet kialakításában és védelmében, valamint az emberi élet minőségének javításában. Hazánk 1,75 millió hektáros erdőterületének 4 százaléka elsődlegesen jóléti-üdülő erdő. Ezek közjóléti szolgáltatásainak fejlesztése — az üdülés, a turisztika, az ember egészségének védelme — a leggyorsabban fejlesztendő feladataink közé tartozik. **Az ország üdülőerdeinek 14 százaléka Budapest közigazgatási határán belül található,** ami egyben azt is jelenti, hogy az itteni erdőket teljes egészében az üdülési-közjóléti funkcióknak megfelelően kezeljük” — ezekkel a gondolatokkal alapozta meg beszélgetésünket **Uj. dr. Solymos Rezső.** A Budapesti Erdészet 35 éves vezetője közel egy esztendeje irányítja az itteni munkát. Az azóta eltelt időszak gyakorlatilag az előkészítés, az alapozás volt a hosszútávú célok érdekében. Ennek megfelelően extenzív fejlesztés történt, jelentősen gyarapodhatott létszámuk, növekedhetett gépparkjuk. Idén közel 50 fős állandó, és mintegy 200 időszakos dolgozó tevékenykedhet a 4860 hektáros fővárosi erdőkben.

— **Vágjunk a közepébe. Miért maradt el az erdészet ilyen erősen az eredménytervétől?**

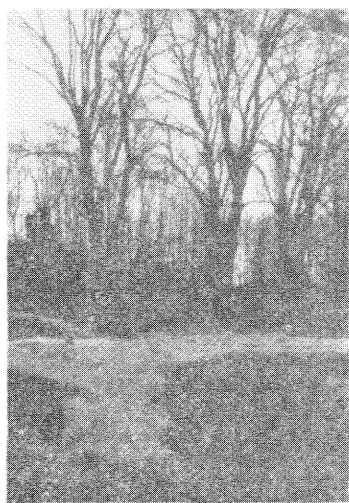
— A választ kissé messzebből kell kezdenem. Budapest erdeinek nagyszabású rendezésére utoljára közel 100 esztendővel ezelőtt került sor, állapotuk időközben — és különösen az utóbbi egy-másfél évtizedben rohamosan — romlott. Sajnos a biológiai egyensúly a budapesti erdőkben (is) jelentősen megbomlott. Lényegesen nőtt a turisták száma, és az ebből származó, úgynevezett taposási kár. Ezzel együtt nőtt a szemetelés, valamint a parkerdei berendezések rongálása is. Az elmúlt években fokozott mértékben jelentkezett a légszennyezés, valamint az utak mellett a téli sószórás fapusztulást okozó hatása. Ugyanakkor a túltartott állapot és a komoly mérvű sarjeredet is nagyon legyengítette faállományaink ellenállóképességét.

Az emberi beavatkozásokon kívül jelentős problémát okozott a kocsánytalantölgy hervadásos betegsége, valamint az erdei és feketefenyő pusztulása. Az egyre fokozódó terhelés eredménye, hogy a **budapesti**

erdőkben a 100 évesnél idősebb, mintegy 400 hektár erdő közel kétharmada beteg, jelentős hányada kipusztult, természetes felújításra nem alkalmas. Ilyen körülmények között elsődleges célnak csak azt tekinthetjük, hogy elébe menjünk a dolgoknak, igyekezzünk megelőzni a nagyobb bajt.

Erre az erdőgazdaságtól lehetőséget kaptunk, eredményeként megerősödött létszámunk és gépparkunk. Tavaly három új vezető lépett be hozzánk, sőt 13 erdészünk közül kilencnek új volt a munkaköre, esetükben elsősorban a helyismeretek megszerzésére törekedhettünk. Ugyanakkor az is igaz, hogy mivel nagyon fiatal gárdáról van szó, (az átlagéletkor nem éri el a 26 évet) a lelkesedés túlzásokra is vitt minket. Mindez a hatékonyság ellen hatott, amit tetézett az is, hogy 1987 utolsó negyedében

kilátásait, és ennek ismeretében kell meghatározni stratégiánkat. A korábban már ismertett

elszámítottuk magunkat, nem érzékeltük, hogy felújításra közel kétszer annyit fordítunk, mint amennyire módunk lett volna. Mentségünk, hogy mindez az erdők érdekében történt.

— **Lezajlottak a tervtárgyalások... Önöknek milyen elvárásokkal kell számolniuk ebben az esztendőben?**

— Én a tervtárgyalást úgy kezdtem, hogy az erdőgazdaság által biztosított feltételek, valamint adottságaink 1988-as feladatainkhoz elegendők, de a jövő szempontjából teljesen át kell értékelnünk a helyzetet. Széleskörűen és mélyrehatóan fel kell mérni erdőink állapotát,

helyzet miatt, sokak szerint időzítet bomba ketyeg erdeinkben, amit időben hatástalanítani kell, hogy elkerülhessük a robbanást. Az erdőgazdaság vezetése már 1985-ben felvetette azt a kérdést, hogy feladataink végrehajtásához milyen feltételrendszerre van szükség. Ma el-

mondhatjuk, hogy abból, amit kértünk, az elvártól is több valósult meg. Most azt kellene megvizsgálni, hogy ez mennyire váltotta be a reményeket. Ebből kiindulva újra kell értékelnünk a helyzetet, alapos, mindenre kiterjedő terület-bejárásokkal hiteltel és átfogó képet kell szerez-

nünk erdőinkről, és ezek ismeretében kell meghozni a távlati érdekeket segítő döntéseinket.

Ami pedig konkrétan az idei esztendővel, 4,1 milliós eredményt kell elérnünk. Összintén szólva, ennél kevesebbet szeretünk volna vállalni, de végül — ártékelve lehetőségeinket — beláttuk, hogy ilyen előirányzatra van szükség.

— **Közel egy éves vezetői tapasztalattal a birtokában hogyan érzi magát a beosztásban?**

— A budapesti erdők gondozása az egyik legizgalmasabb területe a Parkerdőgazdaságnak. Nemcsak az ország, hanem a szakma kirakatában tevékenykedünk, így megítélésünknek nagyobb súlya, jelentősége van. Óriási a társadalmi kontroll, ami jó szándéka ellenére sokszor a szakmai szempontok érvényesítése ellen fejt ki hatását. En mégis fontosnak tartom, s figyelembe veszem. Úgy tapasztaltam, a vezetés kellő figyelmet fordít sajátos szempontjainkra, azokat az ésszerűség határán belül támogatja. Nagyon jó munkahelyi közösségek dolgozhatnak, mindenben számíthatok kollégáimra. Valamennyiük meggyőződése, hogy a Budapesti Erdészetnél csak hosszútávon szabad gondolkodni. Az eredményesség nagyon fontos, de mindennek el kell töltenie a tisztában lenni, hogy az erdő nemcsak anyagi érték. Nekünk erdészeti-politikai céloknak kell megfelelnünk, eszerint kell dolgoznunk. Úgy érzem, most érkezett el az a lélektani pillanat, amikor a követelményeket érvényesíthetjük.

Mesko László

Képzetttségünk növelése érdekében

Az utóbbi öt év oktatási, továbbképzési tevékenységének eredményei, változásai a következő táblázatokból olvashatók ki.

Fizikai dolgozók képzése

	1983	1984	1985	1986	1987	Összesen
Betanított munkás végzettséget szerzett	72	77	63	39	46	297 fő
szakmunkás végzettséget szerzett	11	16	11	7	4	49 fő
Tanfolyami továbbképzésben vett részt	15	22	14	10	29	90 fő
Saját szervezésű ismeretfelújító továbbképzésben vett részt	104	73	34	15	11	242 fő
Összesen:	202	193	122	71	90	678 fő

Alkalmazottak képzése

	1983	1984	1985	1986	1987	Összesen
Képesítést nyújtó továbbképzés	13	21	17	23	17	91 fő
Ismeretfelújító továbbképzés (külső)	15	23	17	34	32	121 fő
Ismeretfelújító továbbképzés (belső)	61	65	34	15	25	200 fő
Összesen:	89	109	68	72	74	412 fő

A tanfolyamok, továbbképzések évente **700—900 ezer forint kiadást** jelentenek vállalatunknak.

Az oktatási munka során a következőket vesszük figyelembe:

— a káderutánpótlási csereterv, az erdészetek igényei alapján évente és középtávon előre tervezzük a tevékenységet,

— hasznosítjuk a főhatóság évközi képzési, továbbképzési ajánlatait,

— igyekszünk kielégíteni az előre nem tervezett, speciális igényeket,

— továbbá figyelmet fordítunk az iskolák, intézmények hiánypótló ajánlataira is.

Az oktatási terv összeállítására nem egyszerű. Gyakorlatilag minden **erdészeti segítség nélkül**

kell a tervezést és a szervezést elvégezni. Számos erdészeti — az igények felmérése során — csak motorfűrészes-kezelői képzést kér. Kivétel ez alól a Műszaki Erdészet és a Főépítésvezetőség, amely folyamatosan közli speciális kívánásait, és résztvesz az oktatás gyakorlati lebonyolításában is.

Ígyeinket a következő intézmények elégítik ki: az Országos Vezetőképző Intézet, a MÉM Vezető- és Továbbképző Intézete, az ÉVM Gépkészítő Iskolája, az ágazati szakmunkás-képző iskolák, a MTESZ, a TIT és esetenként a vállalatok oktatási központjai.

Nagy gond a **nyelvismeret hiánya**, különösen a fiatal szakemberek körében. Egy szűk réteg szeretné nyelvtudását gyarapítani, de inkább csak intenzív, nappali képzéssel. Ez — legalábbis nagyobb létszámot

tekintve — nem járható út, fennakadásokat okozna a napi munkában.

Jelentős előrelépésként értékelhetjük, hogy **emelkedik a két diplomával, több végzettséggel rendelkezők száma.** Ennek ára azonban a gyakori távollét, a munkaidőalap csökkenése.

A vállalatnál zajló — képesítést adó — kihelyezett tanfolyamokon csak saját dolgozóink vesznek részt. Erdemes elgondolnunk azon, hogy ezek keretében másokat is oktassunk, s ebből **bevételre tegyünk szert.**

Az állami szakmunkásképzésben — elsősorban a Műszaki Erdészetre alapozva — gyakorlati oktatóbázisként veszünk részt. Gépszerelő, karbantartó, fémgyártó utánpótlásukat jórészt ennek révén biztosítjuk.

Bíró László

HÍREK

NYUGDÍJBA VONULT

Markó Zoltán, a Budapesti Erdészet műszaki vezetője, Nyugdíjas munkatársunknak megérdemelt, jó pihenést kívánunk.

KITÜNTETÉSEK

Hazánk felszabadulásának 43. évfordulója alkalmából

Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetésben részesült **Koller György**, a Fafeldolgozó Erdészet főművezetője, **Mendler Ferencné**, a Szentendrei Erdészet könyvelője és **Vojcek András**, az Esztergomi Erdészet fatermelője;

Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült: **Bognár Géza** gép-munkás (Fafeldolgozó Erdészet), **Friedmann Tiborné** könyvelő (Visegrádi Erdészet), **Hoffmann Mártonné** raktáros (Műszaki Erdészet), **Kocskovszki Géza** gépkezelő (Főépítésvezetőség), **Németh Béla** művezető (Esztergomi Erdészet).

Gratulálunk kitüntetett munkatársainknak.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK

A Parkerdógazdaság főigazgatója

kinevezte: Szelesányi Györgyöt a Budapesti Erdészet fahasználati műszaki vezetőjévé; **alkalmazta, s egyben kinevezte: Jávor Györgyöt** a Szentendrei Erdészet szakosított erdészévé, **Julinszky Rezsőt** a Budapesti Erdészet beosztott szakosított erdészévé, **Molnár Istvánt** a központi műszaki osztályvezetővé, **Pintér Zoltánt** a Ráckevei Erdészet műszaki vezetőjévé, **Puss Lászlót** és **Somogyi Józsefet** a Szentendrei Erdészet beosztott erdészévé.

Dobogókő, a Pilis legrégebbi kirándulóhelye

A múlt század hetvenes éveiben már gyakran közölték az újságok híradásokat a Pilisben tett többnapos kirándulásokról. Különösen a Vasárnapi Újság — a kor legolvasottabb hetilapja — népszerűsítette tájegységünket. A barangolni vágyó városi emberek népes csoportjai ebben az időben „fedezték fel” Dobogókőt is. Pomáz—Piliszentkereszt, Dömös—Rámszakadék, Szob—Pilismarót vagy Esztergom—Pilisszentlélek felől mentek fel „a hegyre” sátrakkal, takarókkal, megrakott hátizsákokkal. Az akkor még teljesen lakatlan, csak gyalogosan megközelíthető Dobogókő hamarosan a legkedveltebb úticél lett, mindenkit vonzott a páratlan panoráma, az, hogy innen nemcsak a Szerkövek, a Vadállókövek, a belső Pilis, hanem a Börzsönyön túl a Kárpátok első vonulata, a selmeci Sziitnya és a nyitrai Zobor is látható, ha tiszta az idő.

Dobogókő egyik felfedezője és lelkes népszerűsítője volt **Téry Ödön**. Nevét emlékkő, továbbá a Dömös—Dobogókő közötti, csodálatos szép erdős tájat átszelő turistautó őrzi. Kezdeményezésére épült fel — 1889-ben

A mai Magyarország első turistaháza itt épült fel, ma múzeumként szolgál

— a mai Magyarország első turistaháza, itt, Dobogókőn, egy olyan telken, amelyet **Prokop Géza** pilisszentkereszti főerdész ajándékozott a természetkedvelőknek. Az avató beszédet **Eötvös Loránd** tartotta.

Néhány év múlva, 1906-ban — a faház mellett — étteremmel és néhány szobával felépült a ma is működő turistaház. A két világháború között, majd fokozott mértékben a hatvanas, hetvenes években indult meg az a rohamos parcellázás, építkezés, amely Dobogókő környékének mai képét meghatározza. Bizony, sikerült sokat rontani az eredeti, sokkal szebb állapotot... **Thirring Gusztáv**, természetkedvelő elődeink egyike, 1889-ben egyik előadásában azt mondta: „most kezdjük felfedezni Dobogókőt”. Ha ma, agyoncivilizált formájában látna szeretett kirándulóhelyét, alighanem figyelmeztetné miniket: barátaim, könnyebb volt nekünk felfedezni e tájat, mint nektek megtartani a jövőendő természetbarátai számára.

M. L.
Fotó: Korda

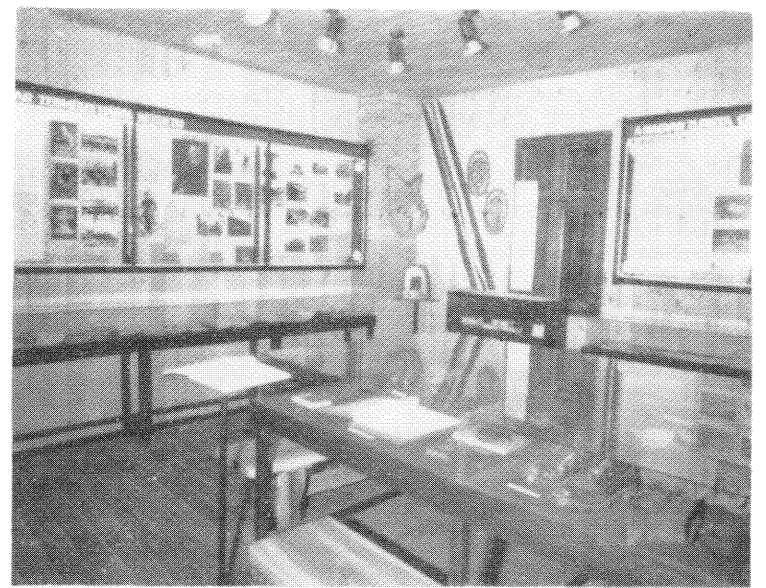
Pártszervezetünk életéből

A központban működő pártalapszervezetünk február 22-én áttekintette tavalyi munkáját. A vezetőség beszámolója összefoglalta és elemezte gazdasági helyzetünket, a párttagság gazdaságpolitikai tevékenységét, egyben képet adott az alapszervezet belső életéről, a politikai munka különböző területeiről, kitérve a pártonkívüliekkel való kapcsolatok alakulására is. Ugyanezen a taggyűlésen vállalatunk kommunistái megfogalmazták idei munkatervüket is. A programban kiemelten szerepelnek az időszerű gazdaságpolitikai feladatok.

Márciusban újabb taggyűlésre került sor. Az alapszervezet lezárta a közelgő tagkönyvcseré előkészítésének azon szakaszát, amikor az alapszervezet vezetősége valamennyi taggal rész-

letes beszélgetést, véleménycsere-t folytatott. A titkári beszámoló összegezte a tagság véleményét, észrevételeit, javaslatait az ország és Parkerdógazdaságunk gazdasági helyzetéről, valamint az alapszervezet belső életéről. A tagság tudomásul vette, hogy hat személy — egészségi állapota, idős kora vagy családi elfoglaltsága miatt — nem kívánja megújítani párttagságát.

Áprilisban — a Központi Bizottság határozatának megfelelően — vállalatunk párttagsága is megvitatta az országos pártértekezlet előkészítő dokumentumait, s véleményét, javaslatait eljuttatta a felsőbb pártszervekhez. A kritikus hangvételű taggyűlésen részt vett Beck Tamás, a KB tagja, a Magyar Gazdasági Kamara elnöke is.

Részlet a turistamúzeumból

Budapesti információk

valóítás stádiumába érkezett. Itt alakítják ki az Erdészeti Propagandaközpontot is, amelyről már korábban döntés született

— A buda-szentlőrinci pálás feltárása, helyrehozatala és nagyközönség előtti megnyitása — az Országos Műemlékfelügyelettel történt megállapodás szerint — az elkövetkezendő három évben belül, fokozatosan (az anyagi lehetőségek függvényében) történik. Egy részével még az idén megismerkedhetnek az érdeklődők.

— A Kaán Károly kilátó még ebben az évben, az eredeti terveknek megfelelően, költségkereten belül elkészül.

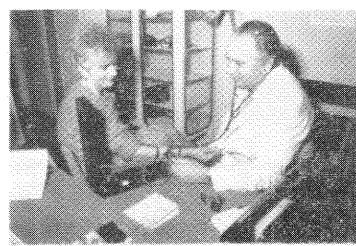
— A Budapesti Erdészet udvarának, parkjának rendezési terve is a meg-

Mire vigyázzunk?

Gyakran olvashatjuk az újságokban, hallhatjuk a rádióban, hogy hazánkban aggasztóan romlik a lakosság egészségi állapota. Milyen a helyzet ebből a szempontból vállalatunknál, speciálisan milyen ártalmak veszélyeztethetik dolgozóink egészségét, s mit tehet ez ellen az üzemegészségügyi ellátás? — e kérdésekről beszélgettünk a Parkerdógazdaság üzemorvosával, **dr. Nagy Árpáddal**.

— Milyen feladatokat lát el az üzemi orvos?

— A legfontosabb teendőm a dolgozók munkába állás előtti és időszakos munkaalkalmassági vizsgálatának elvégzése. A kötelességekhez tartozik még részben a munkavédelmi és az üzemegészségügyi ellenőrzés is. Bár hatósági jogköre az üzemorvosnak nincs, az esetleges hiányosságokra, egészségkárosító tényezőkre fel kell hívnia a Kőjál figyelmét. Az említettekön kívül természetesen foglalkozunk a beteg dolgozók vizsgálatával és kezelésével is; táppénzre-vételre azonban nincs

jogom. A forgalom — tekintetbe véve a rövid rendelési időt — eléggé élénk. Evente 700 fő körül mozog, ami rendelésenként 5—7 embert jelent. Részt veszünk a vállalati rehabilitációs bizottság munkájában is. Egészségügyi véleményt adunk a rehabilitálandó dolgozóról, segítünk megfelelő munkakört találni a csökkent munkaképességük számára. Szerencsére, gazdaságunknál majdnem minden esetben sikerült megoldani az áthelyezést más, könnyebb munkakörbe.

— Milyen foglalkozási betegségek fenyegetik vállalatunk dolgozóit?

— Egészségre ártalmas például a vibráció, ami a motorfűrészeket éri. Ez érszűkületet, ízületi és csontelváltozásokat

okozhat. Éppen ezért **kötelező a motorfűrészek évenkénti vizsgálatát**. A nagyerek szűkületének felderítéséhez oszcillométerrel rendelkezünk. Külön műszerünk nincs az ujjakban jelentkező érszűkületek észlelésére, de az ilyen esetek igen egyszerű módon kiszűrhetők. A kezét hideg vízbe mártva, a beteg ujj feltűnően elfehéredik. Ilyenkor beutaljuk a dolgozót munkaegészségügyi szakrendelésre. Akinél elváltozás tapasztalható, azt más munkakörbe kell helyezni. Ha időben kiszűrjük, a beteg rehabilitálható. Pillanatnyilag egyébként nincs ilyen betegünk; legutóbb három éve fordult elő ilyen eset.

Problémát jelent a zajártalom, különösen a lepecsei fafeldolgozóban. A halláskárosodás igen veszélyes, mert gyakorlatilag nem gyógyítható. A zajos körülmények között dolgozókat félevenként vizsgálni kell; ebben nagy segítséget jelent, hogy a gazdaság beszerzett egy szűrőaudiométert. A szűrést a helyi munkavédelmi felelős végzi. Ha károsodás gyanúja

merül fel, az érintett dolgozót szakrendelésre küldjük, ahol ez pontosabb műszerrel is ellenőrizhető. Vállalatunknál senkinél sem alakult ki foglalkozási betegség zajártalom miatt; akinél elkezdődik, azt kiemeljük addigi munkaköréből.

— A rendelő felszerelése megfelelő?

— Műszerellátottságunk jó. Alapvetően nem gyógyítási tevékenységet folytatunk; a szükséges vizsgálatokhoz pedig — a vállalatnak köszönhetően — rendelkezünk megfelelő műszerekkel: EKG-készülékkel, vércukorvizsgálóval, az említett oszcillométerrel, elektromos fültükörrel. A rendelőt az SZTK-nak kellene ellátni, ezeket a műszereket azonban a **Parkerdógazdaság vásárolta**. Nem hiányzik a felszerelésből semmi, ami alapvető fontosságú volna. Nem érdemes olyan műszereket venni, amelyeket nem tudnánk kihasználni. Problémát inkább az okoz a rendelővel kapcsolatban, hogy kicsi a helyiség, s nincs öltöző.

— Mint említette, foglalkozási betegségek — szerencsére — csak igen ritkán fordulnak elő. Leggyakrabban milyen, más eredetű betegségeket észlel dolgozóinknál?

— Vérkeringési zavarokat, magas vérnyomást lehet sűrűbben tapasztalni. Vannak, akik maguk sem tudnak betegségekről, s így nem is kezelik azt. Ezért szerepel terveinkben dolgozóink szűrővizsgálata a vérkeringési szervekkel, majd a cukor- és vesebetegségekkel kapcsolatban. Reméljük, hogy e vizsgálatokat sikerül végrehajtunk az év végéig.

Fotó: Korda

PARKERDÓGAZDASÁG

A Pilisi Állami Parkerdógazdaság dolgozóinak üzemi lapja. Megjelenik kéthavonta. Kiadja: a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Siklósi Norbert vezérigazgató Szerkeszti a szerkesztőbizottság. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkos Lajos Felelős szerkesztő: dr. Sébor József A lap ára: 1,50 Ft 08-09292 Pötöfi Ny. Kkfháza Felelős vezető: Bodor Béla